

GÖSTERGE

ARAM EKİN DURAN
eduran@ekonomist.com.tr

Gıda enflasyonu hesapları bozuyor

Türkiye ekonomisinin son yıllarına damga vuran yüksek enflasyon, 2026'nın da en önemli gündem maddelerinden biri olmayı sürdürüyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan yılın ilk enflasyon verisi, Ocak 2026 döneminde aylık enflasyonun yüzde 4,84 ile beklentilerin üzerine çıktığını gösterdi. 2025'i yüzde 30,89 ile kapatan yıllık enflasyon ise çok sınırlı bir geri çekilme ile yüzde 30,65 olarak gerçekleşti. Böylelikle, ocak enflasyonuna ilişkin veriler hükümetin 2026 sonu için öngördüğü yüzde 16-19 arası enflasyon hedefinin yakalanmasının imkansızca yakın bir ihtimal olduğunu daha ilk aydan göstermiş oldu.

BEKLENTİLERİ AŞTI

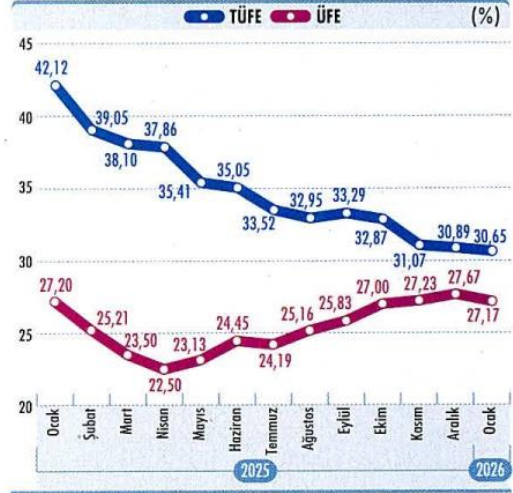
Piyasa oyuncuları ve ekonomistlerin genel beklentisi, ocak ayında mevsim etkileri ve yılbaşı ile birlikte yapılan fiyat ayarlamaları nedeni ile ocak enflasyonunun yüzde 4'ün üzerinde gelmesiydi. Ancak TÜİK verilerine göre ocak enflasyonunu başta gıda olmak üzere ulaşım, konut ve sigorta harcamalarındaki fiyat artışlarının etkisi ile yüzde 5'e yaklaşmış oldu. Bu dönemde Şubat 2026'da uygulanacak kira artış oranı da yüzde 33,98 olarak belirlendi. Yılın ilk enflasyon verilerinin ardından sosyal medya hesabından bir açıklama yapan Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, olumsuz hava koşulları

ANA HARCAMA GRUPLARININ
YILLIK FİYAT DEĞİŞİMİ

Gruplar	Yıllık fiyat değişimi (%)
Eğitim	64,7
Konut	45,36
Lokanta ve oteller	33,31
Gıda ve alkolsüz içecekler	31,69
Alkollü içecekler ve tütün	31,45
TÜFE	30,65
Çeşitli mal ve hizmetler	29,71
Ulaştırma	29,39
Eğlence ve kültür	26,68
Ev eşyası	23,13
Sigorta ve Finansal Hzm.	23,08
Sağlık	21,63
Haberleşme	20,09
Giyim ve ayakkabı	7,07

Kaynak: TÜİK

SON 1 YILDA TÜFE-ÜFE GERÇEKLEŞMELERİ

Kaynak: TÜİK / TCMB

ları nedeniyle gıda fiyatlarındaki artışın enflasyon üzerindeki etkisine dikkat çekti.

GIDANIN ATEŞİ DÜŞMÜYOR

Enflasyon verilerine en çok etki eden fiyat artışlarına bakıldığında, gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaştırma öne çıkıyor. TÜİK verilerine göre, en yüksek ağırlığa sahip üç ana harcama grubunun yıllık değişimleri; gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 31,69 artış, ulaşımda yüzde 29,39 artış ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda yüzde 45,36 artış olarak gerçekleşti. En yüksek ağırlığa sahip üç ana harcama grubunun aylık değişimleri ise; gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 6,59 artış, ulaşımda yüzde 5,29 artış ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda yüzde 4,43 artış olarak gerçekleşti. Ocak ayında endekste kapsanan 174 alt sınıftan 14 alt sınıfın endeksinde düşüş gerçekleşirken, üç alt sınıfın endeksinde değişim olmadı.

PROF. DR. KAMİL YILMAZ / KOÇ ÜNİVERSİTESİ EKONOMİ BÖLÜMÜ

“Yıl ortasından önce yüzde 30’un altına inmez”

“Özellikle gıda fiyatlarındaki sorunun devam ediyor. Bu artık geçen yılda kalan zirai don sorunu ile açıklanamaz. Üretimden tüketime, ulaşım aşamasında ciddi boyutta bir maliyetimiz var ve bu maliyeti hükümetin son 20 yıldır defalarca yaptığı komisyon toplantılarına rağmen bir türlü herhangi bir çözüm gelmemiş durumda. Enflasyonun ancak yıl ortasında sonra yüzde 30’un altına düşmesini bekliyorum. Yani yıl sonu enflasyonunun da Merkez Bankası’nın yüzde 16 ortalama ve yüzde 19 üst sınıra yakınsaması şu aşamada mümkün gözüküyor. Yani genel bir değerlendirmeyle enflasyonun haziran gibi yüzde 29’larda, yıl sonuna doğru da yüzde 24-25 civarında gerçekleşmesini bekleyebiliriz.”

TCMB, 2026'ya 'soğukkanlı' başladı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) yılın ilk politika faizi kararında 'soğukkanlı' bir tavır sergiledi. Kasım ve aralık aylarında aylık enflasyonun yüzde 1'in altında gelmesine rağmen TCMB, 2026'nın ilk çeyreğindeki yükseliş tehlikesini görerek piyasa beklentilerine göre daha temkinli bir duruşla politika faizini 100 baz puan indirdi. Böylelikle politika faizi yüzde 37'ye gerilerken, Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranı yüzde 41'den yüzde 40'a, gecelik vadede borçlanma faiz oranı ise yüzde 36,5'ten yüzde 35,5'e indirildi.

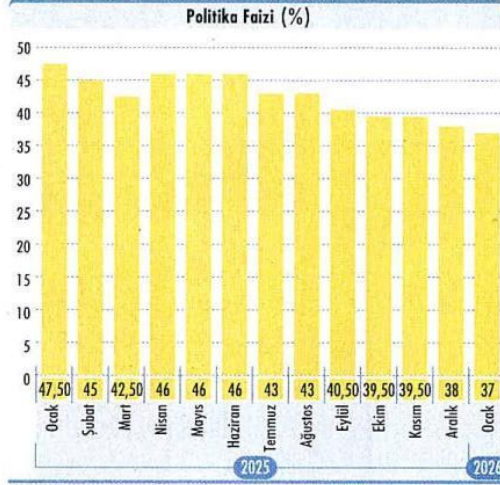
TCMB karar metninde, enflasyonun ana eğiliminin aralık ayında gerilediği ancak öncü verilerin ocak ayında aylık tüketici enflasyonunun gıda öncülüğünde arttığına, ana eğilimdeki artışın ise sınırlı olduğuna işaret ettiği belirtildi. Bu gelişme sonrasında, TCMB Başkanı Fatih Karahan, yılın ilk Enflasyon Raporu sunumunda 2026 için ara hedefin yüzde 16 olarak korunacağını, yıl sonu enflasyon tahmin aralığının ise yüzde

katılımcıları için 1,15 puan azalarak yüzde 22,20 seviyesine, reel sektör için 1,90 puan azalarak yüzde 32,90 seviyesine gerilerken, haneyhalkı için 1,18 puan artarak yüzde 52,08 seviyesine yükseldi. Gelecek 12 aylık dönemde enflasyonun düşeceğini bekleyen haneyhalkı oranı bir önceki aya göre 1,64 puan artarak yüzde 26,17 seviyesinde gerçekleşti.

13-19'dan yüzde 15-21 seviyesine çıkarıldığını açıkladı. Fiyat istikrarı sağlanana kadar sürdürülecek sıkı para politikası duruşunun talep, kur ve beklenti kanalları üzerinden dezenflasyon sürecini güçlendireceğini belirten TCMB politika faizine ilişkin atılacak adımları; enflasyon gerçekleştirmelerini, ana eğilimini ve beklentilerini göz önünde bulundurarak ara hedeflerle uyumlu biçimde dezenflasyonun gerektirdiği sıklığı sağlayacak şekilde belirleyeceğini taahhüt etti.

Öte yandan, 12 ay sonrası yıllık enflasyon beklentileri bir önceki aya göre, piyasa

SON 1 YILDA POLİTİKA FAİZİ

Kaynak: TCMB

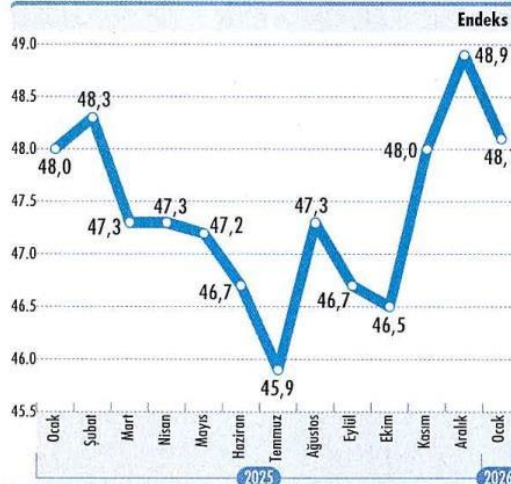
İmalatta daralma 22'nci ayına girdi

Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden biri sayılan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI ocakta hafif bir düşüşle 48,1 düzeyinde gerçekleşti. Böylelikle endeks, üst üste 22'nci ay 50 eşik değerinin altında kaldı ve imalat sektörünün genel performansında aylık bazda ılımlı bir bozulmaya işaret etti. İmalatçılar ocak ayı itibarıyla talep koşullarının zayıf seyrettiğini belirtti. Bu durum yeni siparişlerde yavaşlamanın devam etmesine yol açtı. Raporun elde edilen verilere göre, 10 sektörden beşi ocakta üretim hacmini genişletti. Böylece üretim artışı sağlayan sektörler Mayıs 2023'ten bu yana en yüksek sayıya ulaştı. En güçlü büyüme

kimyasal, plastik ve kauçuk sektöründe kaydedildi. Bu sektörde üretim bir yıllık aranın ardından toparlandı ve Ekim 2020'den bu yana en yüksek hızda arttı. Tekstil üretimi de son 31 aylık dönemin ilk artışını kaydetti.

İmalatçılar ocak ayı itibarıyla talep koşullarının zayıf seyrettiğini belirtti. Bu durum yeni siparişlerde yavaşlamanın devam etmesine yol açtı. Düşüş aralık ayına göre hızlanmakla birlikte ılımlı düzeyde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri de ivme kaybetti ve toplam yeni siparişlere göre daha belirgin bir daralma sergiledi. Yeni siparişlerdeki zayıflamaya bağlı olarak imalatçılar üretim hacmini de azalttı.

SON 1 YILDA İMALAT PMI

Kaynak: İSO

HABER

ARAM EKİN DURAN eduran@ekonomist.com.tr

Avrupa Birliği ile ticaret 'STA' engeline takılıyor

Türkiye'nin en büyük dış ticaret ortağı olan Avrupa Birliği'nin Güney Amerika ülkeleri ve Hindistan ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA), Türkiye iş dünyasını endişelendirdi. Toplam ihracatın yüzde 42'sini AB ülkelerine yapan iş dünyası temsilcileri, Gümrük Birliği'nin hızla güncellenmesini ve STA'larda Türkiye'nin taraf olmasını talep ediyor.

ABD Başkanı Donald Trump'ın ikinci başkanlık dönemi, Avrupa-ABD ilişkilerinde tarihi bir kırılma yarattı. Trump'ın 27 ülkenin üye olduğu Avrupa Birliği'ne (AB) ABD tarafından verilen siyasi, ekonomik ve askeri desteği giderek azaltması, 'Batı dünyası'nda derin bir çatlağa yol açmış oldu. AB ise bir taraftan Rusya tehdidi ile baş etmeye çalışırken, diğer taraftan kendine yeni ittifaklar oluşturmaya çalışıyor. Bunun en güncel örneği ise Güney Amerika ülkelerini içeren MERCOSUR ve 1,46 milyarlık nüfusuyla dünyanın en büyük pazarı olan Hindistan ile yapılan serbest ticaret anlaşmaları (STA) oldu.

1996 yılından beri AB ile Gümrük Birliği anlaşması bulunan Türkiye ise yaşanan gelişmeleri kaygıyla izliyor. Zira 2025 sonu itibarıyla toplam ihracatının yüzde 42'sini, toplam dış ticaretinin ise yüzde 36'sını AB ile gerçekleştiren Türkiye iş dünyası, söz konusu anlaşmalardan olumsuz etkilenecek. İş dünyası temsilcileri, Avrupa ülkeleri ile tarihsel temellere dayalı yakın ticari iş birliğinin zarar görmemesi için 30. yıldır yürürlükte olan Gümrük Birliği anlaşmasının Türkiye'nin ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmesini ve AB'nin imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları'na (STA) Türkiye'nin de dahil edilmesini talep ediyor.

AB'DEN DIŞ TİCARET AÇILIMI

Avrupa Birliği (AB), 17 Ocak'ta imzalanan AB-MERCOSUR anlaşması ve 27 Ocak'ta tamamlanan AB-Hindistan müzakereleri ile dış ticarete stratejik bir adım atmış oldu. "Güney Amerika Ortak Pazarı" olarak da bilinen, yaklaşık 300 milyon nüfus ve 3 trilyon dolar ekonomik büyüklüğe sahip MERCOSUR ülkeleri ile AB arasında, müzakereleri yirmi beş yıldır devam eden STA kapsamında, iki blok arasında gümrük vergilerinin büyük bölümünün kademeli olarak kaldırılması kararlaştırıldı. Anlaşma kapsamında MERCOSUR ülkelerinden AB bölgesine başta gıda ürünleri olmak üzere, petrol ve minerallerin ihracatının artması, AB bölgesinden ise MERCOSUR ülkelerine makine, otomotiv, kimya, ilaç ve sanayi ürünleri ihracatının artması bekleniyor.

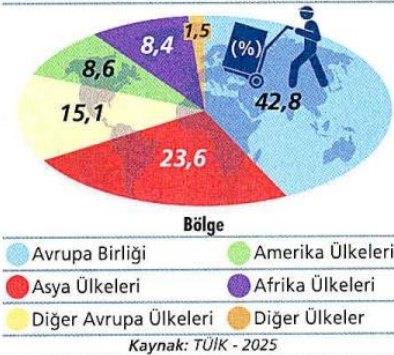
Benzer şekilde yaklaşık 20 yıldır müzakereleri süren AB-Hindistan STA'sı sonuçlandırıldı ve ticarete konu ürünlerin yüzde 95'inde gümrük vergilerinin kademeli olarak düşürülmesi kararlaştırıldı. Dünya gayrisafi hasılasının yüzde 25'ini temsil eden ve ticaret hacimleri 180 milyar dolar civarında olan iki blok arasındaki STA ile başta otomotiv, makine, kimyasallar ve elektrik ekipmanlar ticaretinde artış bekleniyor. Geçen hafta Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştiren Avrupa Birliği (AB) Komisyonu

EN ÇOK İHRACAT YAPILAN 10 ÜLKE

Ülke	İhracat (Milyar\$)
Almanya	22.2
Birleşik Krallık	16.8
ABD	16.3
İtalya	13.2
Irak	12.4
Fransa	11.2
İspanya	10.4
BAE	9.3
Romanya	8.6
Hollanda	8.1

Kaynak: TÜİK - 2025

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK İHRACAT PAZARLARI

OZAN DİREN TUSİAD BAŞKANI

“AB stratejik bir çelişki içinde”

“Son yıllarda Türkiye’nin AB’nin şekillenmekte olan yeni mekanizmalarının dışında kalması, stratejik bir çelişki yaratıyor. Bu eğilim, uzun vadede yalnızca Türkiye açısından değil, AB’nin kendi sanayi ve ekonomik tabanı açısından da rekabet gücü, güven ve öngörülebilirlik kaybı anlamına geliyor. Geliştirilen AB sanayi politikalarında AB ürünlerine öncelik veren ‘Made-in-EU’ yaklaşımının bütünlük değer zinciri ve sanayi tabanı gerçekliği ile tutarlı bir şekilde Türkiye’yi içermesi ve bu yaklaşımın, kapsamındaki ürünlerde AB’ye en büyük beşinci ihracatçı olan Türkiye’yi Sanayi Hızlandırıcısı Yasası kapsamında ‘Made-in-EU’ tanımına net bir şekilde dahil ederek, somutlaştırılması, Gümrük Birliği güncelleme sürecinin siyasi ve teknik ön koşullara bağlanmadan ve daha fazla gecikmeden başlatılması gerekiyor.”

Genişlemeden Sorumlu Üyesi Marta Kos hem hükümet yetkilileri hem de Türkiye iş dünyasının çatı kuruluşlarının temsilcileri ile bir araya geldi. Görüşmeler kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Avrupa Yatırım Bankası (AYB) arasında “niyet beyanı” imzalandı. Ancak karşılıklı iyi niyet beyanlarına rağmen, Türkiye’nin talepleri konusunda henüz somut bir adım atılmış değil.

“PAZAR KAYBEDECEĞİZ”

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (İDDMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Çetin Tecdelioğlu, AB-MERCOSUR ve AB-Hindistan STA’larının kısa ve orta vadede Türkiye’nin otomotiv, makine, kimya, tarım ve elektronik sektörlerinde ihracat ve pazar kaybı oluşturacağını söylüyor. MERCOSUR ülkelerinin Türkiye’ye otomotivde yüzde 35, otomotiv parçalarında yüzde 14-18, makine ve ekipmanlarda yüzde 14-20, demir çelikte yüzde 14-18, alüminyumda yüzde 6-18 ve bakırda yüzde 2-16 vergi uyguladığına işaret eden Tecdelioğlu,

SON 10 YILDA AB-27 İLE TİCARET			
(Milyar\$)			
Dönem	İhracat	İthalat	Toplam dış ticaret
2025	116,9	115,7	232,6
2024	108,5	110,4	218,9
2023	104,3	106,0	210,3
2022	103,1	93,3	196,4
2021	93,1	85,4	178,5
2020	70,0	73,3	143,3
2019	76,7	67,9	144,6
2018	77,4	77,1	154,5
2017	68,0	82,0	150,0
2016	60,0	75,3	135,2

Kaynak: TÜİK

“Anlaşma ile AB ülkelerinin bu vergiden muaf tutulması sebebiyle Türkiye’nin bu pazarda ihracat kaybı yaşaması muhtemel. Aynı şekilde, Türkiye’nin ana pazarı olan ve hem mal ihracatı hem demir ve demir dışı metaller ihracatının yaklaşık yüzde 60’ının yapıldığı AB’ye Hindistan’ın da Türkiye ile aynı şekilde ihracat yapabilmesi Türkiye ihracatını olumsuz etkileyecek diye düşünüyoruz” diye konuşuyor.

“KRİTİK BİR EŞİKTEYİZ”

Otomotiv ihracatının yüzde 72’sini AB’ye yapan bir ülke için Gümrük Birliği’nin güncellenmesinin bir tercih değil, zorunluluk olduğunu vurgulayan Ulu dağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) Başkanı Baran Çelik ise Avrupa Birliği’nin MERCOSUR ve Hindistan ile imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarının otomotiv sektörü açısından sadece yeni rakiplerin devreye girmesi değil, Avrupa’nın tedarik mimarisinin kökten yeniden tasarlanması anlamına geldiğini söylüyor. Çelik, “AB hem maliyetleri düşürmek hem de Asya merkezli riskleri dağıtmak için alternatif üretim havzaları yaratıyor.

HABER

ERDAL BAHCIVAN | İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO) BAŞKANI

“Rekabet baskısı artacak”

“AB’nin Güney Amerika ortak pazarı MERCOSUR ile yaptığı yeni STA ve Hindistan ile imzalanan STA önemli bir gelişme. Söz konusu anlaşmalar, en büyük ihracat pazarımızda Çin’in yanına yeni büyük rakiplerin eklenmesi anlamına geliyor. Özellikle Brezilya ve Arjantin kaynaklı ürünlerde rekabet baskısının artmasına kesin gözüyle bakılıyor. Avrupa Birliği’ne tam üyeliğimiz kısa vadede mümkün görünmüyorsa; o zaman artık Gümrük Birliği’ni tüm alanlarıyla yeni baştan gözden geçirmemiz gerekiyor. Kendi aramızda karşılıklı dertlenmek yerine; Gümrük Birliği’ni komple ele alıp bu süreçte güncellenen durumları, fırsatları ve riskleri birlikte değerlendireceğimiz, her sektörün kendisine göre durum analizini yapacağı ve buna göre şekillenecek yeni bir Gümrük Birliği çalışmasına ihtiyacımız var.”

Bu, Türkiye gibi hâlihazırda Avrupa üretim zincirine entegre ülkeler için kritik bir eşik oluşturuyor” diyor.

Özellikle AB-Hindistan STA’sının Türkiye otomotiv sektörünün iki açıdan olumsuz etkileyeceğini kaydeden Baran Çelik, “Türkiye’nin otomotiv ihracatında AB, en büyük pazar. Hindistan’ın bu pazara daha düşük gümrük vergileri ile daha kolay erişimi bizim açımızdan rekabet ve pazar kaybı anlamına gelebilir. Karşımızda 6 milyonluk araç üreten devasa bir rakip ülke olacak” diye konuşuyor.

BARAN ÇELİK
ULUDAĞ OTOMOTİV
ENDÜSTRİSİ
İHRACATÇILARI
BİRLİĞİ BAŞKANI

“30 YILLIK KAZANIMLAR RİSKE GİREBİLİR”

İkinci olarak ise Hindistan menşeli ürünlerin Türkiye’ye AB üzerinden gümrük vergisiz gelebileceğini, buna karşın Hindistan’ın Türk ürünlerine yüksek gümrük vergileri uygulamaya devam edebileceğini ifade eden Çelik, “Dolayısıyla zaten 1 milyar dolara

yaklaşmış olan Hindistan’dan otomotiv ithalatının daha da artma ve dış ticaret açığımızın büyüme ihtimali ortaya çıkıyor. Sonuç olarak konu sadece gümrük vergisi değil, Avrupa’nın hangi ülkeleri kendi sanayi ekosisteminin parçası olarak gördüğüyle ilgili aslında... Türkiye bu ekosistemin içinde kalamazsa, 30 yılda inşa ettiği otomotiv entegrasyonunu yavaş yavaş kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacak” değerlendirmesinde bulunuyor.

Çelik’e göre, Türkiye’nin Gümrük Birliği içinde karar süreçlerine dahil olacağı, tarım, hizmetler ve dijital ticareti kapsayan yeni bir sisteme geçilmesi gerekiyor. Ayrıca Türkiye’nin “Made in EU” sistemine fiilen dahil edilmesi gerektiğini vurgulayan Çelik, “Çünkü Türk otomotiv sanayisi hâlihazırda Avrupa Birliği’nin karbon, kalite ve güvenlik standartlarıyla üretim yapıyor. Aksi halde Türkiye, Avrupa’nın otomotiv değer

Hangi sektörler, nasıl etkilenecek?

OTOMOTİV: Hindistan’ın otomobillere uyguladığı gümrük vergisi yüzde 110’dan yüzde 30-35 seviyesine düşürülecek, beş yıllık bir zaman dilimi içinde de aşamalı olarak yüzde 10’a indirilecek. Bu madde, yılda 250 bin taşıtla sınırlı olacak. Bu kotaşın 160 bini içten yanmalı motor, 90 bini elektrikli otomobillere ayrılacak. Özellikle Volkswagen, BMW, Mercedes-Benz ve Renault gibi Avrupalı otomobil üreticilerinin yeni düzenlemeden önemli avantaj sağlaması bekleniyor.

TARIM VE GIDA: Hindistan’ın AB’den tarım ve gıda maddelerine uyguladığı ve şu an ortalama yüzde 36’nın üzerinde seyreden gümrük vergileri düşürülecek ya da tamamen kaldırılacak. AB’den şarap, yüksek alkollü içki, bira, zeytinyağı ve işlenmiş gıda ürünlerine belirgin vergi indirimleri yapılacak. AB’den zeytinyağı, makarna ve çikolata vergiler sıfırlanırken Hindistan da Avrupa’ya çay, kahve, üzüm ve diğer sebze-meyve ihracatını artıracak vergi kolaylıklarından yararlanacak.

DEMİR-ÇELİK: Hindistan, çelik ürünlerinde AB’nin gümrüksüz ithalat kotalarından yararlanmak istiyor. Bu konuda kararın 30 Haziran’a kadar verilmesi bekleniyor. Avrupa Komisyonu, AB’nin geçen yıl çelik ürünleri için kararlaştırdığı gümrük vergilerinden Hindistan’ın muaf tutulmasını planlıyor. Plana göre Hindistan’dan ithal edilecek yılda 1,6 milyon tonluk çeliğe vergi uygulanmayacak.

TEKSTİL: Hindistan’ın anlaşmadan fayda sağlayacağı bir başka alan, tekstil ve ilaç sektörü. Aralarında deniz mahsulleri, kimyasallar, tekstil, değerli maden ve takıların da bulunduğu önemli Hint ihracat mallarına gümrük vergisi sıfırlanacak. Ayrıca sanayi mallarına yönelik gümrük vergilerinin önemli bölümü tamamen kaldırılacak. Bu kalemin içinde makine, elektrik donanım, kimyasallar ve ilaç da bulunuyor.

MUSTAFA GÜLTEPE TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM) BAŞKANI

“Yeni iş birlikleri için hızlanmalıyız”

“En büyük pazarımız Avrupa Birliği (AB), ticarete yeni ortaklıkların temellerini atıyor. AB önce Güney Ortak Pazarı (MERCOSUR) üyesi Güney Amerika ülkeleriyle Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzaladı. Hemen sonrasında Hindistan’la STA yaptı. Bu iki anlaşmanın orta ve uzun vadede bize mutlaka olumsuz yansımaları olacak. Sadece Avrupa’da pazar kaybetmekle kalmayacağız. Hindistan ve Güney Amerika menşeli ürünlerin AB üzerinden Türkiye’ye gümrüksüz girişinin önü açılacak. Özellikle hazır giyim, otomotiv, mücevher, iklimlendirme, deri ve makine gibi sektörlerimiz olumsuz etkilenecek. Dolayısıyla bizim de bir şeyler yapmamız gerekiyor. Gümrük Birliği’nin güncellenmesi dâhil benzer iş birlikleri için girişimlerimizi hızlandırmalıyız.”

zincirinde stratejik ortak konumundan dış tedarikçi konumuna gerileyebilir. Bu da sadece bugünkü ihracatı değil, batarya, yazılım ve yeni nesil araç yatırımlarını da doğrudan etkiler” diye konuşuyor.

“AVRUPA’DA REKABET ZORLAŞACAK”

AB’nin yeni dış ticaret stratejisi, Türkiye’nin tekstil ihracatını da etkileyecek. Uludağ Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (UHKİB) Yönetim Kurulu Başkanı Nüvit Gündemir, zaten talebin zayıf seyrettiği, fiyat baskısının yoğunlaştığı bir dönemde bu anlaşmaların Avrupa pazarında maliyet odaklı bir yarış daha da sertleştirdiğini kaydediyor. Hindistan’ın pamuklu ürünlerden örme ve dokuma konfeksiyona kadar geniş bir yelpazede çok düşük maliyetle üretim yapabilen, büyük ölçekli bir oyuncu olduğuna işaret eden Gündemir, “Bu ülkeye AB kapılarının daha da açılması, Avrupalı alıcıların Türkiye’ye karşı fiyat pazarlığında elini güçlendirecek. Bugün dahi kur ve maliyet baskısı altında üretim yapan Türk firmaları, yarı Hindistan’ı daha güçlü bir alternatif olarak karşılarında bulacak” diyor.

AB ticaret politikasını hızla yenilerken Türkiye’nin hâlâ 30 yıl önce kurgulanmış bir Gümrük Birliği çerçevesiyle yol almaya çalıştığına dikkat çeken Gündemir, şöyle konuşuyor: “Türkiye bu yeni yapının dışında kalırsa, yıllardır Avrupa markalarının en yakın ve en güvenilir tedarikçisi olarak sahip olduğu konum zamanla aşınabilir. Bu sadece bugünkü siparişleri değil, gelecekteki koleksiyon, tasarım ve üretim yatırımlarını da etkiler. Çünkü büyük markalar artık sadece fiyat değil; karbon ayak izi, tedarik güvenliği ve sürdürülebilirlik kriterlerine göre de ülke seçiyor. Bu nedenle Gümrük Birliği’nin güncellenmesi, hazır giyim için bir teknik başlık değil, stratejik bir hayatta kalma meselesidir.”

“FARKLI AÇILIMLAR YAPMALIYIZ”

Hindistan’ın düşük maliyetli üretim kapasitesi, geniş iş gücü ve ham maddeye erişimiyle plastik sektörünün de küresel bir gücü olduğuna işaret eden Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Eroğlu da “AB pazarına gümrüksüz erişim, Türkiye’nin bugüne kadar lojistik yakınlık ve kalite

avantajıyla koruduğu alanları daraltabilecektir. Öte yandan teknoloji, yazılım ve hizmet ticareti gibi alanlarda Hindistan’ın yükselişi, Türkiye için üretimden ziyade katma değere dayalı bir dönüşümün ertelenemez hâle geldiğini göstermektedir” şeklinde konuşuyor.

Türkiye’nin AB Gümrük Birliği içinde yer alıp bu dönüşümlere karar verici olarak katılamamasının ekonomik olduğu kadar

stratejik ve güvenlik boyutlu bir sorun olduğunu belirten Eroğlu, şunları dile getiriyor: “Tekstil, hazır giyim, otomotiv yan sanayi ve düşük-orta teknoloji üretim alanlarında Hindistan’ın maliyet avantajı, Türkiye’nin AB pazarındaki görece konumunu zayıflatabilecektir. Bu durum, yalnızca ihracat rakamlarını değil, istihdam yapısını ve sanayi bölgelerinin sürdürülebilirliğini de etkileyebilecektir. Türkiye ya Gümrük Birliği’ni güncelleyecek ve karar süreçlerine dahil olacaktır ya da giderek edilgen bir konuma itilecektir. Asya, Ortadoğu ve Afrika açılımları artık bir tercih değil zorunluluk hâline gelmiştir.”

YAVUZ EROĞLU
PAGEV BAŞKANI

“ETKİLERİ KADEMELİ OLACAK”

AB’nin MERCOSUR ve Hindistan ile serbest ticaret anlaşmaları imzalaması, Türkiye’nin AB’ye ev ve mutfak eşyaları ihracatında da rekabet dengesinin değişmesine neden olacak. Züccaciyeçiler Derneği (ZÜCDER) Başkanı Burak Önder, “Türkiye, Gümrük Birliği sayesinde ev ve mutfak eşyalarında zaten sıfır gümrükle AB’ye girebildiği için risk, rakiplerin de benzer tarife avantajlarına kavuşmasıyla Türkiye’nin göreceli fiyat avantajının erimesi olacaktır. Özellikle fiyat hassasiyetinin yüksek olduğu segmentlerde bunun etkisini daha çok hissedeceğiz” değerlendirmesinde bulunuyor.

Hindistan gibi ölçekli üretim yapan ülkelerin, AB’de tarifeler düşüktüğü metal mutfak gereçleri, sofra eşyaları ve bazı ev eşyası alt kategorilerinde fiyat rekabetini artırabileceği ve bazı alıcıların tedariklerini kısmen Hindistan’a kaydırabileceği uyarısı yapan Önder, “Zamanlama açısından her iki STA’nın etkisi de genelde kademeli olacaktır. Bizler de bu süreçte Türk üreticiler olarak sadece fiyat rekabetine sıkışmadan ve AB alıcısının giderek daha fazla önemseyeceği hız, esneklik, ürün geliştirme, uyum dokümantasyonu (gıda temas uygunluğu, izlenebilirlik, ambalaj uyumu) ve sürdürülebilirlik gibi unsurları güçlendirerek pazar payımızı korumaya odaklanabiliriz” diye konuşuyor.